

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyitlerek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlér példányra 50 fillér.

Feladó szerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARCITAI JÓZSEF.

Kiadó és lejtulajdonos:

STRAUSZ SANDOR.

A téli gazdasági előadások hiányosságai.

A m. kir. földművelésügyi miniszter évéről-évre nagyobb összeget állít be költség-előirányzatába azon célra, hogy abból gazdasági vándor-előadók a téli napokon bejárják a vármegyék községeit és hasznos gazdasági ismereteket oktassák a földművelő gazdaközönséget.

Elismerés és köszönet illeti ezért az akcióért a m. kir. földművelési kormányt, nem lehet azonban elhallgatni azt a megjegyzésünket, hogy dacára a jóindulatnak, míg ezen előadásokra fordított költségek évről-évre emelkednek, addig maguknak az előadásoknak nivója, külsőségei, sőt eredményei is, alig mutatnak fejlődést.

A vándor-előadók tényleg tudásuk legjavát viszik felőlvadásuk, szabad előadásuk keretében a nép elé, sajnos azonban, hogy a legjobb indulatú kezdeményezések is az ilyen előadások után maradandóbb nyom nélkül maradnak. Az előadók is rendszeren szólalmokhoz idomulnak előadásaikban, a szólalmokat pedig legtöbbször a legfőbb vezetők hangzatos irázisaiából merítik, amilyen hangzatos jelszó most pl. az öök: termeljünk legtöbbet! Termeljünk ám, de miből?

Nem akarunk ezen téli előadások eredményessége vagy eredménytelenségei felett ez alkalommal vitába bocsátkozni, egyet azonban konstatálnunk kell és ez az, hogy ezen előadásokon sok szó hangzik a gyakorlati munkálkodásra való szerkesztésről, az okszerű gazdálkodás mikéntjeiről stb. utalnak az előadók a szociális tevékenységre is, de az e téren való útmutatásuk kimerül

a társadalmi szervezkedés szükségességének hangzatosításában, rámutatva a gazdakelem szervezkedésének szükségességére, sajátanyagi boldogulása szempontjából.

Az előadások sorozata azonban egyáltalán nem terjeszkedik ki az önszegély olyan fajtáira, melyek a népesség egészségügyének, testi jólétének, a népesség higiénikus szükségleteinek kielégítésére volnának hivatottak, nem igen hallunk olyan előadásokról, melyek arról szólnának, hogy az emberi betegségek, a sorscsapások ellenében a legszegényebb néposztály hol keressen vigasztalást, hol keressen gyógyítást, hol keressen enyhülést?

Az állategészségügyi előadók egész lömege oktatja a falusi gazdaközönséget az állati betegségek elleni védekezés módjairól, az állatorvosok hivatásáról, az állatbetegségek bejelentése körül kötelezettségekről, ezek elmulasztásából eredő következményekről stb., de arra alig terjed ki az előadók előadása, hogy magát a gazdaság tulajdonosát, a földnek művelőjét is érheti betegség, érheti baleset és hogy e téren milyen eszközök állhatnak rendelkezésére az azok ellen való védekezés szempontjából.

Ezt a kis hiányosságot az előadásokat vezető vármegyei gazdasági egyesületeknek őszintén és meleg szeretettel ajánljuk figyelmébe, mert amikor a munkásköz fogyásának okait kutatják, nem lehet közömbös a magyar gazdaközönség előtt a gyermekhalandóság óriási nagyjelentőségű problémája sem, melynek gyakorlati orvoslása pedig szintén csak a társadalmi tömörülés és tömörítés útján, az úgynevezett magánegyesületi be-

telegyűző intézmények megteremtésével eszközölhető.

Méltóztassék csak bárkinek elgondolni, hogy ha egy község területén a magánegyesülés alapján ilyen célra önszegélyző csoportok szervezettek, a tagok csekély heti, vagy havi befizetéseivel szemben mindennemű gyógyszerrel biztosítatlan s ha tudja az a legegyszerűbb kézimunkás család is azt, hogy az általa szolgáltatott csekély heti befizetéssel szemben ingyen van joga az orvost és a gyógyszerrel igénybevenni, akkor nem fog kuruzslókhöz fordulni s ezzel egyszerre megszűnik az a viszás állapot, amely ma még a falusi népnek legfőbb jellemvonása, hogy az orvosában ellenséget lát, akkor pedig, amidőn ilyen népszegélyző csoportok révén az orvos a legjobb barátja lesz a község népének, akkor már majd nem kell hangzatos előadások keretében az egyke védelme ellen is szólalmokkal küzdeni.

Csáktornya időjárása az 1912. év második felében.

Júliusban az időjárás változékony, a normálisnál hűvösebb, csendes, a hó végén igen meleg jellegű volt. A száraz hőmérő maximuma 31,4 C° 29-én. Minimuma 14,4 C° 22-én. Hőmérséklet abszolút maximuma: 36,0 C. 29-én. Csapadék havi összege 67,4 mm. Legnagyobb csapadékmennyiség 33,4 mm. 14-én. Uralkodó szélirány az északi volt. Csapadékos napok száma 9. Zivataral 6.

Augusztusban az évszakhoz képest hűvös, csendes volt az időjárás, gyakori ziva-

ZSANIN.

Irtó: J. Gy.

Az enyhe és békés tavaszi estén a nagymama ott ült kis asztala előtt és varrt. Zsanini mellette ült és nem csinált semmit.

Zsanin szép fiatal leány volt, nagy, tiszta kék szemekkel, sötét szemöldökkel. Sűrű fekete haja szinte kékbe játszott. Azt gondolhatta volna az ember, hogy a hold valamelyik éjszaka olyan sokáig simogatta ezt a haját, hogy sugaraiából valami ott maradt a sötét furtok között.

Most alkonyatkor Zsanin elnézte a nap lenyugvását, elnézte, mint merednek égnek a magas jegenyefák, melyek gyérlevei ágai olyan szorosan egymáshoz simulnak. Elnézte a tölgyeket, melyek büszkén és gögösen féreghuzdátok a többi fától, mintha nem is tartoznának közéjük.

Néhány kőhajlításra láthatatlanul szunygyndt a folyó. Apró fehér házak álltak elsősorva, virrasztva, öködvé a sivar tájék felett.

A nagymama csakhamar gondosan összecsomagolta a munkáját, mert nem bírta gyenge szemé az alkonyati homályt. Mintha gondolatait fűzné tovább, megszólalt:

— Okosnak kell lenni, nagyon okosnak Zsanin!

— Úgy van — felelte Zsanin — de miért?

— Ha előre látnánk, mit hoz az élet, sohasem tévednénk, — tette hozzá a nagymama.

— Nem! — felelt Zsanin.

Elhallgattak mind a ketten, majd ismét a nagymama szólt:

— Én is voltam fiatal, — rég ideje annak... fiatal és csinos... és nekem mégis úgy tetszik, mintha csak tegnap lett volna.

Zsanin elmosolyodott. Tehát ő, Zsanin, is megvénülne egy nap. De azután észébe jutott, hogy haj, mégsem lesz az ta'án még holnap.

— Én is voltam fiatal és csinos, mint te Zsanin. Szép fiúk versengtek a kezemért. Én azonban nem indultam vakon szép igéreteik, mosolyuk, bókjuk után. A legkomolyabban választottam.

— Szeretted nagymama?

— Igen leánykám. Csakhogy én bölcsen választottam. Én okos voltam. Én kiszámítottam mindent. Először kiválasztottam, azután megszerettem.

Az öreg asszony ellágyult büszkeséggel idézte vissza a múltat.

— Ha jós álmot láttam volna, akkor sem cselekedhettem volna jobban.

Zsanin incselkedve vágott közbe.

— Szeretted, ez az egész!

És észébe jutott, hogy holnap Szent János napja lesz, vagyis a sors ma éjjel nyitja ki könyvét annak, aki abban olvasni tud.

A nagymama felállt.

— Menjünk aludni Zsanin, talán megálmodd jövődet.

Zsanin ugyan tudta, hogy aligha fog valamit álmodni, de azért engedelmesen felelt:

— Igen nagymama.

Mikor azután nagymama elaludt, Zsanin megint kiült a küszöbre és a távcsolla merengett. A hold felkelt. Űden, szeliden emelkedett az égen és Zsaninra nézett, majd így szólt hozzá:

— Kis lány, akinek annyit simogattam a haját, amíg neki adtam valamit a fényemből, ma megmondom a jövődet. Gyere utánam a sikra...

Zsanin felmosolygott a holdra.

— Megyek! mondá...

És megindult a harmatos fűvön. Tiszta volt az ég, nem volt rajta egyetlen felhőcske sem. Zsanin kiment a folyó partjára. Fűzfa hajlott a víz fölé. Zsanin sokszor látta ennek a fűzfának a tővében. Tétovázott és a holdra nézett, de a hold már nem mutatkozott. Odavezette, azután magára hagyta.

Zsanin a fűzfa törzséhez támaszkodott és előrehajlott. Keveset reszkette nézte a vizet, mely egészen közel volt hozzá; a sötét, csillogó vizet, mely olyan volt ma este, mint valami selymes fekete szalag.

A víz mélyéből arc bukkant ki, mely hasonlított az övéhez. Hasonló és mégis más, mert szomorú volt és halovány.

— Ez az én arcom — rebegte Zsanin — ez én vagyok.

taros esőzésekkel. A száraz hőmérő maximuma 29.8 C° 5-én. Minimuma 9.8 C° 29-én. Száraz hőmérő havi közepe: 18.0 C°. Csapadék összege: 128.8 mm. Legnagyobb csapadékmennyiség 29.9 mm. 27-én. A csapadékos napok száma 14. Jégesővel I. Zivattal 8.

Szeptemberben az időjárás változékony, túlságosan esős és az évszakhoz képest igen hűvös volt. A száraz hőmérő maximuma 23.6 C° 5-én, minimuma 5.8 C° 26-án. Száraz hőmérő közepe 11.2 C°. (30 évi közep: 15.8 C°) Csapadék összege 147.6 mm. (30 évi közep 92.2 mm.) Legnagyobb csapadék mennyiség 33.1 mm. 12-én. A csapadékos napok száma 15 volt.

Az október második harmadában észlelt szárazabb jellegtől eltekintve, e hónapban a rendesen hűvösebb időjárás uralkodott, gyakori köddel. Hőmérséklet havi közepe 8.78 C°. 30 évi átlag: 10.6 C°. A csapadék havi összege 69.5 mm. A 30 évi átlag: 113.4 mm.

November középső harmadában havas esős, többi részében inkább száraz, a normálnál hűvösebb időjárás uralkodott. Hőmérséklet maximuma 11.1 C° 1-én. Minimuma 5.9 C° 9-én. Csapadék havi összege 57.0 mm. (30 évi közep 73.3 mm.) Hőmérséklet havi közepe 2.2 C°. (30 évi közep 4.4 C°)

December első felében hideg, száraz, télies jellegű, másik felében pedig a normálnál jóval enyhébb, ködös időjárás uralkodott. Száraz hőmérő havi közepe 1.9 C°-a 35 évi átlaggal — 0.4 C°-al szemben. A száraz hőmérő maximuma 12.2 C° 27 és 29-én. Minimuma 5.7 C° 7-én Csapadék havi összege 31 mm, a 35 évi 56 mm-es átlaggal szemben.

K Ü L Ö N F E L É K.

Boldog új esztendőt!

<i>Boldog új esztendőt, Mindig tele bendőt, Színig tellett zsákokot, Kedvet, boldogságot.</i>	<i>A sok nevetéstől Nőljön a szánk nagyra, Mázsaszám potyogjon Áldás a magyarra. —</i>
<i>Legyen elég pénzünk, Tejünk, borunk, mézünk, Szakadjon nyakunkba A buzától terhelt Nagy mestergerenda.</i>	<i>Zsebeinket a pénz Olyan mélyre buzza, Hogy szörnyű terhével Csizmánkat lenyuzza.</i>

— Nem, — felelt a kép. — Ez nem te vagy, nem a mostani képed, csak hű képmása annak, amilyen te leszel egy év múlva, ha nem leszel okos.

— Miért vagy ilyen sápadt? — kérdezte Zsanin az arcól.

— Mert a szívemet egy szép idegennek adtam — Milyen volt az az idegen?

— Nagy és büszke és a mosolya olyan kedves. Eljárt gyakorta kis házam előtt és köszönt nekem. És mikor elhagyott, még visszafordult, hogy lásson.

— Mint az az ismeretlen, aki minden nap elmegy a kapum előtt, — rebegte Zsanin reszketően. — Vállán puskával, kezében virággal, a szeme felcsillan, ha meglát engem és legott elborul, ha én eltűnök.

— Igen!

— Beszélt veled? Mit? Hogyan?

— Egyedül beszéltem vele, mert én balgatag voltam és otthagytam nagymamát. Megéreztem, hogy jön, összetettem a kezemet, lesülöttem a szememet, hallgattam a lépteit.

— És akkor, mit mondott neked?

— Azt mondta: »Kis lány nézz rám...« Felnéztem és láttam, hogy az arca ott van mellettem, egészen mellettem és olyan szép. olyan kedves volt, hogy egészen megszédültem...

— És aztán, mit mondott?

— Azt mondta: »Add ide a kezedet.« Mikor odaadtam neki és mikor kitártam a karomat,

*Akkor is táncoljunk,
Mikor kedvünk sincsen.
Ott lógjén a kulacs
Telten a kilincsen.*

*S mellette a sonka
Soha ki ne fogjon.
Még a házikutyánk
Hasa se korogjon.*

*e szedjenek addó
A magyar embertől,
Ne kelljen szurkolni
Idegen fegyvertől.*

*Szóval: adjon Isten
Boldogságot, advót.
Aki nem óhajlja,
Egye meg a hárkot.*

*No legyen kiadós
Egy krajcár a házbán
Gyermekek úgy szálessen
Ködmönben, csizmában.*

*Végrehajts, zsanár
Haljnak meg éhen,
Sohse legyen dolguk
Itt a szegény népen.*

*Kórház, börtön sorra
Legyen mind lakatlan.
Ne vesszen el semmi,
Ha áll is lakatlan.*

Zombory Gyula.

— **Kérelem.** Lapunk folyó hó 1-ével a XXX-ik évfolyam 1-ső negyedébe lépett, ez alkalommal tisztelettel kérjük előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nenogy a lap szétküldésében fennakadás történjen. Tisztelettel a kiadónivalat.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Berger Károly Lajos magyarvári gazdasági akadémiai rendkívüli tanárt a VII. fiz. osztályba gazd. akadémiai rendes tanárrá kinevezte.

— **Hétosztályú polgári iskola.** A hétosztályú polg. iskola, melyet Zichy miniszter Serényi földmiv. miniszterrel egyetértőleg gazdasági alapon készül átszervezni, általános műveltséget ad, gyakorlati ismereteket nyújtó és munkára nevelő középfokú iskola, mely igazi célját és közoktatásügyi nagy hivatását azzal óhajlja betölteni, hogy végzett növendékei minél nagyobb számmal térjenek vissza apjuk mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi foglalkozásához. E főfontosságú cél mellett a felsőbb szakiskolákba és különböző tanfolyamokra való felvételt, valamint az egyetemi végzettséget nem kívánó köz-tisztviselői állások betöltése csak másodrendű célja. A hétosztályú polgári iskola minden más középfokú iskolától abban különbözik, hogy egyfelől az általános műveltséget nyújtó tárgyakból befejezett egészlet ad és nem tanít kevesebbet, mint bármely más középfokú iskola, másfelől az életben fontos és haszonnal járó gyakorlati ismereteket is

odaadtam neki az egész szívemet is. Ő pedig nevetve fogadta azt el.

— És akkor?

— Egy pár hétig nagyon szerettem engem és engem boldogabbá tett az ő öröme, mint az enyém. A lelkem dalolt, a tárgyak szebbek voltak, a virágok színesebbek, az ég szendőbb és derűsebb, az emberek jobbak, mint azelőtt, mielőtt megszerettem volna őt. Hogy egy percig se szenvedjen, daadtam volna neki, ha tudtam volna, ezerszer is a szívemet.

— És aztán?

— Aztán elment. Én nem mehettem utána, nem engedte. Csöndesen, de határozottan visszatolt. Én már nem tettemzetem neki és hogy meg ne haragudjék, nem is sirtam...

— Mit tettél aztán?

— Már nem tudom Zsanin. Eleget mondtam, okulhatsz belőle.

Zsanin felállt.
Valaki járt a fűben. Éppen mellette. Szilárd, erőlyes férfi léptek voltak.
Zsanin elengedte a fát, hogy jobban hallgatódjék. Behunyta szemét és összekulcsolta hideg, remegő kezét.
— Zsanin, — szólt egy hang — add ide a kezedet!
— És Zsanin a szívét is odaadta...

nyújt, de mindezekon kívül növendékeit az első osztálytól kezdve hét osztályon keresztül előre megállapított terv szerint a munka megbecsülésére és szeretetére, tehát magára a munkára is rávevni. A kézügyesítő munkák a szükséges technológiai ismeretekkel, a készitendő tárgyak rajzolásával, anyag- és munkadíj kiszámításokkal éppen olyan fontos tárgyai az iskolának, mint a gyakorlati és elméleti mezőgazdasági és kertészeti ismeretek. A hétosztályú polgári iskolát végzett növendékek az új véderőtörvény értelmében is egyévi önkéntességi jognak birtokába jutnak, de egyéb minősítési jogokból sem lesznek kizárva.

— **Szilveszter éjjelét** a Csáktornyai Kereskedelmi Kaszinó tagjai és családtagjai a hagyományos módon ünnepelték meg. Zene és tánc kísérte át a száznál több jelenlevőt az új évbe. Éjfélkor a választmány nevében Schwarz Lajos dr. titkár köszöntötte az egybegyűltekre az újévet, akiknek nevében Heilig József felelt. Ezután víg hangulatban hajnalig maradt együtt a társaság.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a csáktornyai áll. polgári iskolánál Bencsik Stana rendes tanítónőt a VIII., Hajas Eszter rendes tanítónőt a IX., Szabolcs Antalka segédtanítónőt a X. fizetési osztályba rendes tanítónővé; Burgolits István helyettes tanárt a XI. fizetési osztályba segédtanárrá kinevezte.

— **A tanítói sorsjátékot elhalasztották.** Az Országos Szövetség betegsegélyző-alapja javára engedélyezett tárgysorsjáték húzása a múlt héten lett volna. Utolsó percben érkezett meg a pénzügyminiszter engedélye, melynek értelmében a húzást tíz hétre, 1913. március 19-ig elhalasztották. Sajnálatosul jelentjük, hogy ez az akció eddig teljesen sikertelen volt. A 200,000 darab sorsjegyből 56,000 darab fogyott el. Ennek 30 %-át felemészti az árusítás és adminisztráció, a nyeremények meg 40,000 koronába kerülnek. Tehát, ha a húzást megtartották volna: bizonyos, hogy deficitet zárt a játék. Most az elnökség újabb akciót indít, hogy mégis meg lehessen valamit menteni a betegsegélyző-alap javára.

— **Újítás a postán.** A feladás megkönnyítése és gyorsítása céljából a posta ajánlott levelek és közönséges csomagok tömeges feladására külön postai feladó könyveket adott ki, melyeket 70, részint 50 fillérért szolgáltatja ki.

— **Kinevezés.** A Déli vasút igazgatósága Kotzig Károly helybeli fogalmi ellenőrt főellenőrre nevezte ki.

— **Új építész.** Petz Márton okl. építész, aki eddig özv. Salon Péterné üzletének művezetője volt, január elsejével önállósította magát. Lakása és irodája Csáktornyai, Vársártér 20. sz. a van.

— **Az országos adómozgalomhoz** a csáktornyai adófizetők is csatlakoznak. Január 6-án, d. u. 2 órakor, a Csáktornyai Kereskedelmi Kaszinóban gyűlés lesz, amelyre a kereseti adó alá eső csáktornyai adózók, vagyis közjegyző, ügyvédek, orvosok, gyógyszerészek, kereskedők és iparosok körözö ívvel mind meg vannak hívva. A gyűlésen részt vesz a soproni kereskedelmi és iparkamara alelnöke is.

— **1913.** A beköszöntött új év uralkodó bolygója a Vénusz, mely körülmény, a házassulási kedvre talán kedvező befolyással lesz. Egyébként nap- és holdfogyatkozásban nem lesz résznünk. A jövő évben az ünnepek tekintetében új rend lép életbe, melynek azonban az iskolákra és a törvénykezésre

nincsen vonalkozása. A holnap kezdődő farsang nagyon rövid, már február 5-én véget ér. A husvét március 23-ára, a pünköszt május 11-ikére esik.

— **Betegsegélyző vagy temetkezési segélyző egyesületeket** szervezni óhajító tanítók, lelkészeknek útmutatást, alapszabályt és bármely felvilágosítást teljesen ingyen készsággel nyújt a »Gondviselés« Országos Központi Segélyző Társulat Budapest, VIII. ker. Baross-utca 10. sz.

— **Népesedési statisztika.** Születtek: Geiszler Ilonka, Busek Cecília, Ziegler Samuel, Zorcsecz Cecilia, Skvorcz Márton, Tersztenyák Béla, Prszlec Sándor, Troják Paula, Zadravec Katalin, Dravec István, Kirchfeld Károly Zoltán, Mikács András, Troják Mária, Dretár Katalin, Becsa Mária, Horváth Miklós, Zadravec Mária, Persa János, Kegé Károly, Mikulesics Viktoria. Meghaltak: özv. Kopjár Gáspárné (70 é.), özv. Vidovics Antalné (74 é.), Marsovszki Mátvás (78 é.), Soltics Imréné (47 é.), Zadravec Kata (1 n.), Goricsanez Imre (1 h) Golenko János (19 é.), Hirschsohn Ilona (68 é.), Novák Antalné (65 é.), Bednyács György (64 é.), özv. Rosenberg Adolfiné (65 é.), Goricsanez András (13 é.), Fischer Simon (43 é.). Házasságot kötöttek: Szalay Ferenc és Schneitzer Julia, Takács István és Zamuda Terézia, Mihálka Pál és Magyar Teréz, dr. Messer Béla és Pátkai Irma, Unger Ferenc és Weller Anna, Goldenbaum Eliás és Hirschsohn Eugenia.

— **A cselédek nyilvántartása.** Zalavármegye törvényhatósága 1911-ben a háztartási cselédek szolgálati idejének nyilvántartására vonatkozólag szabályrendeletet alkotott. Eszerint háztartási (belső) cselédeknek a szolgálatba való belépése a szolgálati idővel együtt a gazda vagy megbízottja által azon község előjáróságánál, amely községbe a cseléd szolgálatba lép, nyilvántartás céljából bejelentendő. 2. A bejelentés, felfogadás (elszegedés), illetőleg a felmondás megtörténtekor már megtehető, de legkésőbb a szolgálatba való belépés, illetőleg a szolgálatból való kilépés napján megteendő. A belépés és felmondás bejelentésekor a szolgálati szerződés időtartama, illetőleg a szerződés meghosszabbítása szintén bejelentendő. 3. A cseléd a szolgálatból történt kilépés napján bejelenteni köteles, hogy ha más községbe szegődött el. 4. A bejelentést írásban, vagy élő-zóval kell megtenni. Írásbeli bejelentésre szolgáló lapok az előjárásnál díjtalanul kaphatók. Aki ezen rendelkezéseket megszegi, kihágást követ el és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. Ezen szabályrendelet életbelépett s így a jelenleg szolgálatban álló cselédek is bejelentendők. A szabályrendelet tájékoztatás céljából részletesen is fogjuk ismertetni.

— **Jutalmazás.** Szalay József főszolgabíró a bikagondozók jutalmazása céljából rendelkezésére álló 100 K-ból a következő gondozókat jutalmazta meg: Habán Mátvás belicai, Verhar Mátvás muragárdonyi és Marosecz József drávacsányi pásztorokat 20—20; Sklepics János felsőkirályfalvai, Novák Dömötör murasiklósi, Szovai Mihály muraszentkereszti, Horváth Vida bottornyai, Bernát Imre zalaujvári, Sárics Imre felsőpusztafai, Csalopek János nyirvölgyi, Dovecer József miksavári, Magdalenics István cserenyési és Branovics János csáktornyai pásztorokat, illetve bikagondozókat pedig 10—10 K összegben.

— **Tűz.** Mult hó 6-án d. u. 8 órakor Drávavásárhelyen tűz volt, mely alkalommal Balics Ferenc drávanagyalui lakos paj-

tája, a benne lévő takarmánnyal együtt elégett. A kár 642 K-ra rogtott. A megejtelt vizsgálat eredménnyel jár, mert a kinyomozott tettes, egy drávavásárhelyi 62 éves földműves szándékos gyújtogatásért már feljelentelt.

— **Hatóság elleni erőszak.** Czopót János zsizsekszeri s Czopót István felsőbesztercei és Kréger Károly Steinkalába-csárdai lakosok mult hó 17-én este 7 órakor Moróc Lajos pénzügyőri fővigyázót és Dömötör János vigyázót hivatalos minőségökben megátadályozták. Mind a hármat ezért hatóság elleni erőszakoskodás miatt a nagykanizsai kir. ügyészségnél feljelentették.

— **Rövid börtöngyászati útmutatót** mindenki kaphat, ha azt a Kolozsvári (Heinrich) gyógyszerpangyár részvénytársaságtól (Monostori-út 54.) levelező-lapon kéri.

— **Az új adó.** Újra új adót terveztek életbeléptetni, a jövedelmi adót, melyet azonban bizonytalan időre elhalasztottak. Ezt a jövedelmi adót mindenki tartozik annak idején megfizetni, kiknek évi jövedelme a 800 K-t meghaladja. Az egyes adófételek a következők:

800 K felül	900 K	jövedelemig	5 K
900 K	> 1000 K		6 K
1000 K	> 1100 K		7 K
1100 K	> 1200 K		8 K
1200 K	> 1300 K		9 K
1300 K	> 1400 K		10 K
1400 K	> 1500 K		11 K
1500 K	> 1600 K		12 K
1600 K	> 1700 K		14 K
1700 K	> 1800 K		16 K
1800 K	> 1900 K		18 K
1900 K	> 2000 K		20 K
2000 K	> 2200 K		23 K
2200 K	> 2400 K		26 K
2400 K	> 2600 K		30 K
2600 K	> 2800 K		34 K
2800 K	> 3000 K		38 K
3000 K	> 3200 K		44 K
3200 K	> 3400 K		50 K
3400 K	> 3600 K		56 K
3600 K	> 3800 K		62 K
3800 K	> 4000 K		68 K
4000 K	> 4400 K		76 K

Ezen törvény szerint a lakáspénz után is kell adót fizetni.

— **Milyen idő lesz?** A Sirius jóslása szerint 1913. jan. 1-étől kemény hideg lesz, több helyen havazással; január 8-tól nedves, hideg eső és hó fog esni, 22-től nagy havazás ígérkezik, amely Európa és hazánk nagy részében fog esni. Ezt a szeszélyes időjárásunkat a föld tengelyének korábban történt elhajlása okozza és az, hogy mi az északi részre estünk. Az őszi hónapok nem a legkedvezőbbek voltak, de viszont a tavasz korán beállani. Márciusban már gyönyörű szép, meleg napok jönnek, zivataros esőkkel. Bö termés és igen jó esztendő lesz. Úgyiszentén kellemes nyár is. 1913. évi szeptember és október hónapokban második nyár fog jönni és hosszú lesz az ős.

— **A gözgépekzelők és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban jan. hó 5-én delelőtt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kényvének a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. Deák-tér. 8.

— **Nemesített mangolica sertés.** A Magyarországon általánosan elterjedt mangolica sertésnek hiába az a nagy hibája, hogy szaporasága nagyon kicsiny, hogy szaporodása nagyon lassú, hogy az évente kétszer való malacoztatást nem tűri. Meg-

kisértették e bajon segíteni részint tenyészkiválasztás útján, részint angol sertésekkel való keresztezés útján. Egyik eljárás sem vezetett eredményre, mert bár az angol sertékekkel keresztezés állt gyorsabban fejlődővé, szaporává lehet lenni a mangolicát, de elveszítte göndör szőrrelét, zsirtermelő képességét és edzetségét. Most legújabbán sikerült egy olyan keresztezést előállítani, amely külsőleg is teljesen hasonlólag göndörszőrű a mangolicához, edzetsége és túró képessége is teljesen egyező és emellett éppen annyi zsir termel, de gyorsabban hizik. Ezeket a nemesített mangolica sertéseket Kovácsy Béla sertésenyésztési r.-t. tenyésztő Esztergomgyében, a Borog melletti Sálorkó pusztán. Sertésenyésztésünk jövőmezőbbé tétele érdekében kívánatos volna, hogy a sertések mennél gyorsabban terjedjenek el hazánkban. Megrendelésekkel nevezett r.-t. intézőségéhez kell fordulni.

I R O D A L O M.

— **A »Háztartás« Könyvtára.** A magyar gazdaszönyök régi ványa teljesedett a »Háztartás« könyvtárának megindulásával. A »Háztartás« Kürthy Emilné, ezen országosan népszerű szaklapja, 18 év óta a háztartási tudnivalók olyan szűkeletes sokaságát közölte, hogy ezek áttekintése évfolyamainak a könyvtárra gazdagodott kötetekben ma már lehetetlen. Kellott egy könnyen kezelhető s mégis tartalmas, gyűjteményről gondoskodni, melynek minden egyes kötetében, rozsaszas keresés nélkül, megtalálják a nők azt, a mire éppen szükségük van. Erdős József a »Háztartás« kiadótulajdonosa felismerte ezt a hiányt, s Kürthy Emilné szerkesztésében megindította a »Háztartás« Könyvtárát, melyből eddig husz számot bocsátott a gazdaszönyövilág rendelkezésére. E csinosan kiállított kötetek tartalma: 1. Husz-és bőjti levelek. 2. Levesbe való tészták és csajebek. 3. Különböféle előételek. 4. Tojás ételek. 5. Marha-, borjú- és sertésbush ételek. 6. Szárnya-ök és szárnyas vadak. 7. Nyul-, öz- és egyéb vadhusok. 8. Halak elkészítése. 9. Különböféle főzelékek. 10. Gyurott és kifőtt tészták. 11. Élesztős tészták és rétesfélék. 12. Torták könyve. 13. Sós és édes mártások. 14. Édességek és cukorkák. 15. Vegyes sütemények. 16. Különböféle italok. 17. Józú kenyér sütés. 18. Fagyaltok, kocsnyák, krémek. 19. Gyümölcs befőzés. 20. Zöldség, ugorka, stb. eltartása. A felsorolt címek fölmentenek minden magyarzás alól. A falusi, polgári és főri konyha minden szükségletét kielégíti e 20 könyv. Reméljük, hogy az érdekeltek hálgyek mel-g pártolása lehetővé teszi, hogy a »Háztartás« Könyvtárának első sorozatát mielőbb a második kövesse. Ezt annál is inkább várhatjuk, amennyiben egy-egy kötet ára mindössze 20 fillér. Mind a husz kötet 4 korona be-küldése ellenében bérmenten küldik. Megrendelés-nél elegendő a szám jelzése. Megrendelhető a »Háztartás« Magyar Asszonyok Lapja kiadóhivatalában Budapest, VI., Eötvös-u. 36.

— **MINDENKINEK FONTOS az új adótörvények ismerése. Népszerű leírásban kapható Strausz Sándor könyvesker. Csáktornyán.**

Köszönetnyilvánítás.

A mérhetetlen gyászban, mely férjem, illetve apánk, Fischer Simon váratlan elhalalozásával bennünket ért, enyhítőleg hatolt a mindenfelől jövő részvét megnyilvánulása.

Mindenkinek, kik ezt bármilyen módon tették, ezen az úton mondunk hálás köszönetet.

Csáktornyán, 1913. január 3.

Özv. Fischer Simonné, szül. Rosenberg Róza és családja.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna očna je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa
rađunaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Zimski kviri.

Našo domaču silje dosta veliko zimu more sderžati, ali itak se zato med vremećom pripeti, da zima veliki kvar napravi.

To se more dogoditi po jako veliki zimi, na kraj zime i kesno na protuletje, kad kesna zmrzlavica dojde. Jesenska sčtva veliko zimu more sderžati, ali ako je 20 Celsius gradošov jaka zima i sněg nije pokrili sčtvo, bormes onda ga ni pomoći, da nebi vun zmrzlo, jerbo preveć silna zima tak strga vlaknino vu silju, da od toga potlam već nemore živeti.

Trsje takodjer veliko zimu more sterpeti, ali i tu se pripeti, da mlado i ni dosta zrelo roždje i oke pomrzneju. Ako pak je neštero zimu preć preveć velika zima i čeli trs pozebne i doli dojde. S vrho toga trs se mora pokriti, barem tak dalko, kak na dugoma očemu roždje ostaviti. Na svaki način pak se mora to napraviti vu pėsku ili vu pėsnatu zemlju. Od sadovnoga drěva pak su najbolje očutljive, koje su od južne strani k nam prinesene, kak je oreh, pravi kostanj, mandulice, breskve i fige. Figovu drěvu samu za zavetjom smeli saditi i onda ju još na zimu dobro treba slamom obvezati.

Jesensko silje pak je tak moć od mrzlavice obraniti, takodjer i bikaša, deteljicu, lucerno, ako na zemlju slamnatoga gnoja navozimu i to po zemli restepemu. Itak je zato najbolje, ako se sama narav brini svrhu toga i sama pokrije zemlju sa snegom.

Negda i sněg more na kvar biti, přem ako predi zapadne, kak se zemlja malo zmrzne i doklam još silje zemlju ceca. Vu ovim položaju se silje lahko zaduši. Ova nevolja pak nas naravski samu onda postigne, ako sněg preveć na debeloma pokrije zemlju. Najbolje pak je sněg onda nevaren, kad se odgora rastali i opet na hitroma zmrzne i tak se led napravi.

Ako to spazimu, da se na snego led napravil, trsiti se moramu, da se skim predi predere, to pak je tak naj fletneše moći postići, ako marho na tiramu gori. Ako pak nam je to napaćno, onda s motikom vu skim više mestah luknje napravimu, da silje, tojest da zrak do silja more dojtj.

Opet jako lahko zima kvar napravi, ako po dano odpusti, po noći pak nazat zmrzne. Ako se tak dogadja, onda na silje voda dojde, jerbo odspodnja zmrzjena zemlja vodu ni pusti vase. Potlam zemlja se zmrzne i siljum skup se gori s digne, kad pak po dano odpusti, zemlja nazat doli se sede, silje pak vun ostane. Ako sad to više danov traja, silje i skorenjom vun dojde, ali pak vu zmrzlavici korenje se strga.

To se tam nabadja najvišeput, gde zemlja puno vode ima vusebi. Jako po gnojena zemlja vu ovim pošju je takodjer nevarna. Na itovaći zemlji se to rědko da

pripeti. Rano silje menje po zebne, kak kėsno i slabo.

Proti tomu se tak branimu, da skim predi sėjamu i to plitvo. Plitvo posėjano silje i plitvo korenje ima i nemore se tak lahko strgati. Takodjer i to su već sprobali, da zmašinom sėjani žitek menje pomrzue.

Ako se korenje strga, onda ga ni više pomoći, jerbo čistam se uništi, ali pak samu na falate, na krpe ostane. Pomoć je samu onda, ako se korenje samu sdigne, na ov način na protuletje s zmekhim hengerom doli povalekamu, da korenje opet vu zemlju dojde. Lucerno ili pak repicu zabadav valemaku, nikaj nebudemu pomogli i ravno zato najbolje napravimu, ako podorjemu.

Naprotuletje takodjer more zmrzlavica dojtj, koja vu silju već ni dčta tak veliki kvar, neg stem više vu sadovnjaku i po goricah. Proti tomu se s dimom moći braniti. Od toga budemu na protuletje pisati.

Izmedju bregov.

II.

Vu jednim hanu (krčmi) poleg puta iz Tuzle do Zvornika serb je krčmar. Kad stupiš vu han strašno te vudri vu nos smrdoča gñilost, rad bi se nazaj obrnul, ali laćen si pak si ipak misliš da bolje bude nekaj jesti kak od glada poginuti i jer ti natura neda drugo jesti zapovčš si kuhane jejci. Kada najbolje jedeš onda se ti pod noge smekne nekaj i počne begetati. Ti već znaš zakaj han tak smrdi. Serbin tu skup živi sa kozom i kravom a ktomu ti tu dobiš dve jejci za 15 krajcari kuhane. Jer serbin pozna peneze.

Žuriš se da ideš dalje od te krčme. kad si već dobre 2 vure išel stigneš do Lizi nćnike, koja je magjarka ali govori nemaćki i hrvatski a gulaš i paprikaš ti jako dobro zna skuhati. Eto razlike med serbom i magjarom.

Vu Zvorniku probaj iti k jednomu turku pak se pogajaj za njegov grunt. Kad to počuje sused serbin Jovanović odmah ide k turku i nadlicitěra. I kupi od turka jer serbin, koj je bogat, kupuje i kupuje, hoće da bude čim više zemlje serbska zemlja. Dobro bi bilo ako bi on kam katolika pustil. Gđe more katolika odrine. Da je serbin vrlo prefrigani tergovec, to moreš videti vu čeloj Bosniji.

Kad su se predi četiri ljet 1908-ga serbi bunili, tu se je sve tajilo, da nikaj neje. Mene je on človek peljal na kojega su serbi prek Drine iz Serbske streljali. Tak je bila da se je cesta, koja kre Drine vozi pokvarila i moj človek je na jednim mestu zavustal. Vužgal je šibicu, da vidi kaj je jer je stvar bila kesno vu noći vu strašnoj kmici. Čim je on šibicu vužgal iz Serbske strani mu je kre vuha fućkala kugla. Za par minut je do njega došla naša patrola i

pitala ga kaj je to bilo. On je sve povedal. Zapovedali su mu naši da naj si leže i oni su legli dalko od kola i da naj goreću šibicu dalko od sebe hiti. Tak je napravil, i opet je iz Serbske čulo se strelanje naši soldati su po bliskanju serbskih puškah nazaj čitali i tak dobro trefili da je na serbskoj strani 5 ranjenih postalo. I to je istina.

Kad sam se ja tu vozil i onda je liha tćmna noć bila već. Kre puta se je čulo šušlanje lćpe Drine vode a přek nje se je videl nekoji lampaš iz Srbije. Još po danu sam videl, da je to strašno planinasto mesto.

I čudnovato je, kak su mogli ovaj narod tak odgojiti od oslobodjenja ispod Turške, da dčnes hlepj na naše polje na naše ravnice, gorice pak i na naše morje. Mi smo zanemarili sami sebe a naše neprijatelje smo vu svojim kriju odgajali. Oni kratkovidni medjimurski apostoli niti neznaju, da oni Srbiji sluđu kada tu govorištu proti Magjarskoj domovini.

Dčnes vu Horvatskoj mnogo gospode tira onu igru, koja bude ili do vešala ili do bune dopeljala. Katolićki svećeniki se groziju duhovnomu stolu da budu na serbsku veru prešli i duhovni stol je demogućen jer pri duhovnom stolu je strašna nesloga. Ako bude potrebno budemo i slućaje napisali sa imenima, da svaki veruje, da smo istinu pisali.

Sa kratkovidnim postupanjem vlade su dčnes pretstojnikj sudci, cestari svaki službeniki najviše serbi. Katolićku gospodu ovi pošleju vu Ameriku Sigurno da ovi lahko dčlaju tak kaj hoćeju.

I poleg toga dobil je serbski narod tak duge zube, poleg toga je taj mali narod, koj našoj vojski nebi bil za jeden obed dosta, dobil takvu sigurnost, da hoće sve od nas tija do morja otati. Mi smo tomu krivi, mi smo odgajali vu svojim kriju kaće, koje nam sada narodni život, našu krv gñtaju.

Pitam ja, da jeli bi onaj siromak hotel biti pod Srbiju? Nikada! Nego daju mu sve službenike serbe, vućitelj mu je serb, s ovimi drži i pop i tak je onda lahko s horvatima dirigrati. Najprije su jim oduzeli jezik i vu školah se serbski vućuju.

Vidite kak je dobro, da je nam naš medjimurski jezik ostal.

(Drugput dalje.)

Balkanski boj.

Turski, savezki i drugi poslaniki opet su jedno kratko konferenciju držali, na koju su odredili, da do pondeljka nebudu više nikakvo razpravo med sobom imali. To pak je zato bilo potrebno jerbo balkanskoga saveza poslaniki nisu bili vu takvim položaju, da bi turski uvjet mogli biti gori prijeti. Sad su turski poslaniki iz Konstantinopolja drugi uvjet prosili i sbog toga razprava je na drugi tjeden prinesena. Tak

stoji opet stvar, da ako turčini nebudu pustili nekaj savezu, za kratko vreme opet budu stuki pokali okolo Čataldže. Sad se stopram vun zislo, kaj su delali srbski soldati vu Prizrendu i ako je to istina, nesmemu zadovolni biti samu stēm, da su srbi odprošćenje prosili lēpo i ponizno od monarchije, neg je moramu za ov grozoviten čin posteno kaštigati.

Isa Hanum Kali konzulov činovnik, tak zvani «kavas» ovak povēda neprestojni dogodjaj:

Kad su srbski razbojniki vu Prizrend vdrli, strēlanje smu čuli od vultice. Prohaska konzul uzbujno je za kričal: To su izdajice! Nedužne albance koleju! Prohaska je vun stel vdrli, da nared pobere srbskoga zapovednika. Samu steška smu ga mogli zaderzati. Zatem je Prohaska meni zapovedal, da naj idem na vrt i naj odprem velika vrata i naj bježače pustim nutri. Ovu zapoved sem odmah svršil i za čas pun dvor je bil bježačov. Ovi ljudi strahovitne psine su povēdali od srhov. Sad smu vu konzulatoševim stanju bili s vun konzula i njegovga tajnika, dva kavasi, jeden taljanski tergovac, jeden preis, i dva putnici iz monarchije; k ovim su spadali još dvajstisedem rajeniki, osemnajst obiteljov iz varaša, više gospačih koje su betežnike dvorile i vnoo male dece.

Na jedenput dojde pred konzulatoš jeden srbski čoport. Vodja me odmah k sebi zval i rekel je, da se s konzulom oče spominati. Prohaska kad sem mu ovu stvar povedal i javil, odmah je doli k vratam išel gde je srbski zapovednik zahtēval odnjega, da odmah naj da vrata od klenuti, da betežnike pusti nuter i da bude izdajice iskal vu konzulatošu. Prohaska je odgovoril, da već punu betežnikov ima, više nuter ni vlēzne i da nuter neima nikakve izdajice. Nato veli srbski zapovednik: — Znam, znam, samu albansko smetje je nuter koje budemu vun hitili, jerbo su ni vrēdni, da po človečjem baratujemu sjimi. Prohaska je sad tak odgovoril: Gospone, premishte si da to mesto je zabrajeno i da ovu mesto je one vlade imanje od štere sem ja sim poslani. Iz ovoga stanja Austrie-Magjarske zastavi visi doli i da nastanju je medjunarodan Čerlenitiz.

Srbski zapovednik je sad cemerno zakričal: K čemu je tuliko nevalanoga govora. Zapovēdam vam, da odmah odprete vrata!

Prohaska je na ove rēči nikaj ni odgovoril, neg se obrnul i bez rēči je odišel nazat vu svoj ured. Srbski zapovednik je sad odredil, da neg siloma vdereju vu konzulatošu.

Razbojniki s veseljom su kričali «živio,» psuvali su Austria-Magjarsko i zastavu su doli strgali i vu blato zagazili. Ravno tak su i s Čerlenim križom napravili. Zatem su potrli vrata i s divjim kričom su nuter vdrli. Vdrli su vu sobe i tam su nečimurno zaklali albance koji su se tam skrili i odnas pomoć prosili. Nekoje su strahovitno mučili i onda s divjim smēhom zaklali kak marše. Betežnike su vu posteljah zaklali i scēpali na falačke. Decu i ženske sve do jednoga su zatukli spuskami. Konzul je to mercvarenje moral je od kraja do kraja gledati i ako je rēč pregovoril, grozili su se mu i smejali. Istina, da konzula i njegovu družinu ni su faktično bantauvali, makar su mu jednoga kavasa doli strelili, ali ov si je sam bil kriv, jerbo je jednoga srbskoga krvoloka na smrt strelil. Tolvaj, da su svoj beštialni i krvni posel sgotovili, vdrli su vu pismaru i sva pisma su strgali i širom raz-

hitili, skasse pak konzulatošove peneze vun vkrali. Stanje i vrta su takodjer čistam uništili.

Konzula, tajnika i mene pak su nas odtirali vu srbski tabor, tam su nas zarobili i zatvorili. Prohaska nije smel dimo pisati ili pak telegrafirati. Prohaska višeput je probal se odsloboditi, ali nije mogel. Od Prohaske su srbi zahtēvali, da naj podpiše jednoga zapisnika vu kojem sgovori, da nišni ni ga bantauval. Ali je podpisal, ali ni, to neznam.

Daklem tak govori on, koj je od prve vure nazočen bi beštialnim činom. Kak se Prohaska odslobodil, to smu već pisali. Sad nije drugo odzaja, da obēsiju na prvo drēvo onoga, koj je tomu zrok bil i koj je to dopustil, tojest zapovedal.

Kuliko bi koštal boj monarchiju?

Hantoš Elemēr orsački ablegat s računaj je, da po priliki kuliko bi koštal boj monarchiju? Kaj bi se pripetilo i kuliko bi to koštalo, ako bi monarchija na jedenput od dva tri krajov boja držala, ovak je dal odgovor: Monarchija dva i pol milijun soldata bi morala mobilizirati. Svaki soldat na dan osem korun košta, to na dan 2 milijun korun sbije, na mesec 60 milijun, na leto pak pol osem milijardov. Monarchija vu penezi dobro stoji i pritom neima nikakvoga straha, jerbo nebi morala nikaj na posud zeti.

Ako bi čela Europa mobilizerala: tuliko bi svaki orsag soldatov imal:

Preiz	3 600 000
Anglia	1 500 000
Austria-Magjarska	2 600 000
Francuz	3 400 000
Taljan	2 800 000
Rus	7 000 000
Romania	300 000
sve skupa 21 200 000	

Šeregi na dan bi koštali:

Hrana	63 000 000
Konji	5 000 000
Težaki	5 000 000
Mazda (zold)	21 000 000
Voznja	10 000 000
Municija	21 000 000
Patroni	29 000 000
Oprava	21 000 000
Betežniki	2 500 000
Ratne ladje	2 500 000
Svakojački izvanredni stroški	50 000 000
Na pomoć bi dali familijam	44 000 000
sve skupa 274 000 000	

Daklem jeden dan vu bojnim vremenu Europu dvēstosedemeset i četiri milijun frankov koštala. Ravno najlepša svota.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštvane predplatnike naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Kraljov Božič.** Čela Europa je s radostjom gledala proti Schönbrunnu jerbo tam je, sprevodil nas stari kralj božične svetke. Fereno Jožef kralj s mudrostjom i zradostjom opet je pretiral veliko nevolju i zlo ober nas i sam je na on dan kad se je sveličitelj na svet rodil, vu miru i med miranim obiteljom sveršaval radosten dan. Vu schönbrunnskimi kaštelju vu naj vekši sobi su jeden debeli zeleni tepih prestri i na serdinku su postavili veliki cmrek. Bez broja su po cmreku skrite bile male elekt-

rišne vampulice, koje su sunčeno svetlost sijale na jaslice, koje su pod cmrekom bile složene. Ober jaslicah svetla zvezda je kazala trim mudracom puta. Na vrhu je angel letal, po kičicah pak nezmerno vnoo svakojačkoga cukura je bilo na kinčeno. Na jednim svilnim pantleku ov napis se videl: «Gloria in Excelsis!» Od cmreka na dva kraje su dva dugi stoli sbeinom bili pokriti i na stolih svakojački dar skim je kralj svoje vnukece daruval. Daklem: kak svako leto i letos je kralj svetke kod svoje čeri Maria Valeria nadhercegovici sprevdjal.

— **Zvjerokradica.** Vu pustavami šumi blizu Šekesfehervara zadnjo vreme vnoo zvjerokradicah je gospodarilo. Na tužbu minući tork tri žandari su bili vu šumu poslani. Kak su vu šumu došli, odmah je puška puknula, išli su proti glasu i za kratko vreme vidiju, da jeden človek streljenoga sernjaka vleče za sobom. Zvjerokradica kak je spazil žandare odmah je vkraj hitil plien i počel je bežati. Varga Imre žandar, da vlovi tolvaja obkoil je šumu, da prednjega dojde. Dobro je računaj, ali na svoje zlo, jerbo nečimuren tat sprožil je pušku na žandara i njega vu prsa strelil s kugljom. Žandar je steškom ranom doli opal i doklam su njegovji pajdaši do niega došli, ov čas je tolvaj vu gušćari sniknul. Žandar je tak orajeni, da brščas nebude vu življenju ostal. Krvoloka dalje iščeju

— **Foišpan vu Medjimurju.** Onim vatrogascom koji već 25 let služuju, veličastni kralj po odsnutrašnjih poslov ministra počastne medalije je daruval. Svrho toga decembra meseca 20-ga dana naše varmegije foišpan, dr. Balas Béla je vu Légrad došel, da tam sedem vatrogascom prek dai kraljovoga dara.

On dan opoldan je s brzovlakom vu Kotor občinu doputual, gde su ga na kolodvoru občinski poglavari i vnoo stanovnikov čakali. Tam ga je najpredi Hajdu Lajoš občinski notariuš s lepimi rēčmi posdravil. Zatem pak vu Alšodomboru je išel, gde su ga opet s velikom parador: i s radostjom čakali. Mihac Janoš občinski notariuš je tolmačil kakvu čulivust ima naš puk prama njemu.

Popoldan se odpejnal na kućiju vu Légrad, gde su takodjer s velikom svečanostjom čakali foišpana, vu ime občine Staržinski Laslo namestni notariuš ga je pozdravil. Zatem su na občinski hizi medalije razdelili i tam je prijel Légrad občine poglavarov slav pozdrav. Naj lepša svečanost je vu kloštru bila, gde su tamušnje apatice skazale s malom školskom decom radost prama domovini i našo ljubav prama magjariji ovdi na orsačkim hataru.

Iz Légrad varaša nazat je odputual na Alšodomboru gde su ga navučitelji, kassina i drugi hodili pozdravljat.

Kod dr. Zalan Gjula orsačkoga ablegata 20-ga na večer je velika večerja bila na čast foišpana, na kojju su prek ceterdeset bili nazočni od okolice. Pri večerji je hižni gazda najpredi posdravil visokoga gosta, koj se je na napitnici s lepom napitnicom zahvalil.

Dr. Balas Béla foišpan još on dan se iz kotorskoga kolodvora nazat odpejnal vu glavni varaš naše varmegije: Zalaegerszeg. Tak mislimu, da naš foišpan i višeput bude pohodil našu slavnu Medjimurje, gde se za vezda jako dobro čutil.

— **Krvoločna deca.** Strahoviten dogodjaj se pripetil vu Komarvaršu. Pri Kubiček Ferencu je stanual njegov devet let

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obzname pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cčna je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obzname se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SANDOR.

Zimski kviri.

Našo domaču silje dosta veliko zimu more sderžati, ali itak se zato med vreme- nom pripeti, da zima veliki kvar napravi.

To se more dogoditi po jako veliki zimi, na kraj zime i kesno na protuletje, kad kesna zmrzlavica dojde. Jesenska sélva veliko zimu more sderžati, ali ako je 20 Celsius gradsofova jaka zima i snég nije pokr- ril sélvo, bormes onda ga ni pomoći, da nebi vun zmrzlo, jerbo prevec silna zima tak strga vlaknino vu silju, da od toga potlam već nemore ziveti.

Trsje takodjer veliko zimu more ster- peti, ali i tu se pripeti, da mlado i ni dosta zrelo roždje i oke pomrzneju. Ako pak je neštero zimu prek prevec velika zima i celi trs pozebne i doli dojde. S vrho toga trs se mora pokriti, barem tak dalko, kak na dugoma ocemu roždje ostaviti. Na svaki na- čin pak se mora to napraviti vu pèsku ili vu pèsnati zemlji. Od sadovnoga dréva pak su najbolje ocutljive, koje su od južne strani k nam prinesene, kak je oreh, pravi kostanj, mandulice, breskve i fige. Figovu drévu samu za zavetjnom smeli saditi i onda ju još na zimu dobro treba slamom obvezati.

Jesensko silje pak je tak moći od mrzlavice obraniti, takodjer i bikaša, detel- jicu, lucerno, ako na zemlju slamnatoga gnojja navozimu i to po zemlji restepemu. Itak je zato najbolje, ako se sama narav brini svrhu toga i sama pokrije zemlju sa snegom.

Negda i snég more na kvar biti, prém ako predi zapadne, kak se zemlja malo zmrzne i doklam još silje zemlju ceca. Vu ovim položaju se silje lahko zaduši. Ova nevolja pak nas naravski samu onda pos- tigne, ako snég prevec na debeloma pokrije zemlju. Najbolje pak je snég onda nevaren, kad se odsgora rastali i opet na hitroma zmrzne i tak se led napravi.

Ako to spazimu, da se na snego led napravil, trsiti se moramu, da se skim predi predere, to pak je tak naj fletneše moći postići, ako marho na tiramu gori. Ako pak nam je to napačno, onda s motikom vu skim više mestah luknje napravimu, da silje, tojest da zrak do silja more dojt.

Opet jako lahko zima kvar napravi, ako po dano odpusti, po noći pak nazat zmrzne. Ako se tak dogadja, onda na silje voda dojde, jerbo odspodnja zmržena zemlja vodu ni pusti vase. Potlam zemlja se zmrzne i siljum skup se gori s digne, kad pak po dano odpusti, zemlja nazat doli se sede, silje pak vuni ostane. Ako sad to više danov traja, silje i skorenjom vun dojde, ali pak vu zmrzlavici korenje se strga.

To se tam nahadja najvišeput, gde zemlja puno vode ima vusebi. Jako po gno- jena zemlja vu ovim pòsju je takodjer ne- varna. Na ilovači zemlji se to rédko da

pripeti. Rano silje menje po zebne, kak késno i slabo.

Proti tomu se tak branimu, da skim predi sėjamu i to plitvo. Plitvo posėjano silje i plitvo korenje ima i nemore se tak lahko strgati. Takodjer i to su već sprobali, da zmašinom sėjani žitek menje pomrzue.

Ako se korenje strga, onda ga ni više pomoći, jerbo čistam se uništi, ali pak samu na falate, da krpe ostane. Pomoć je samu onda, ako se korenje samu sdigne, na ov način na protuletje s zmekhim hengerom doli povalekamu, da korenje opet vu zemlju dojde. Lucerno ili pak repicu zabadav va- lekamu, nikaj nebudemu pomogli i ravno zato najbolje napravimu, ako podorjem.

Naprotuletje takodjer more zmrzlavica dojt, koja vu silju već ni dela tak veliki kvar, neg stem više vu sadovnjaku i po goricah. Proti tomu se s dimom moći bra- niti. Od toga budemu na protuletje pisali.

Izmedju bregov.

II.

Vu jednom hanu (krčmi) pòteg puta iz Tuzle do Zvornika serb je krčmar. Kad stupiš vu han strašno te vudri vu nos smr- doča gnijlost, rad bi se nazaj obrnul, ali lačen si pak si ipak misliš da bolje bude nekaj jesti kak od glada poginuti i jer ti natura neda drugo jesti zapovès si kuhane jejci. Kada najbolje jedeš onda se ti pod noge smekne nekaj i počne begetati. Ti već znaš zakaj han tak smrdi. Serbin tu skup živi sa kozom i kravom a ktomu ti tu do- biš dve jejci za 15 krajcari kuhane. Jer serbin pozna peneze.

Žuriš se da ideš dalje od te krčme. kad si već dobre 2 vure išel stigneš do Lizi nènike, koja je magjarka ali govori nemački i hrvatski a gulaš i paprikas ti jako dobro zna skuhati. Eto razlike med serbom i magjarom.

Vu Zvorniku probaj iti k jednomu turku pak se pogajaj za njegov grunt. Kad to počuje sused serbin Jovanović odmah ide k turku i nadlicitera. I kupi od turka jer serbin, koj je bogat, kupuje i kupuje, hoće da bude čim više zemlje serbska zemlja. Dobro bi bilo ako bi on kam katolika pus- til. Gde more katolika odrine. Da je serbin vrlo prefrigani tergovec, to moreš videti vu celoj Bosniji.

Kad su se predi četiri ljet 1908-ga serbi bunili, tu se je sve tajilo, da nikaj néje. Mene je on človek peljal na kojega su serbi prek Drine iz Serbske streljali. Tak je bila da se je cesta, koja kre Drine vozi pokvarila i moj človek je na jednom mestu zavustal. Vužgal je sibicu, da vidi kaj je jer je stvar bila kesno vu noći vu strašnoj kmici. Čim je on sibicu vužgal iz Serbske strani mu je kre vuhla fučkala kugla. Za par minut je do njega došla naša patrola i

pitala ga kaj je to bilo. On je sve povedal. Zapovedali su mu naši da naj si leže i oni su legli dalko od kola i da naj goreću ši- bicu dalko od sebe hiti. Tak je napravil, i opet je iz Serbske čulo se strelanje naši soldati su po bliskanju serbskih puškah na- zaj citali i tak dobro trefili da je na serbs- koj strani 5 ranjenih postalo. I to je istina.

Kad sam se ja tu vozil i onda je tiha terna noć bila već. Kre puta se je čulo šušlanje tépe Drine vode a prek nje se je videl nekoji lampaš iz Srbije. Još po danu sam videl, da je to strašno planinasto mesto.

I čudnovato je, kak su mogli ova; na- rod tak odgojiti od oslobođenja ispod Turske, da dénes hlepi; na naše polje na naše rav- nice, gorice pak i na naše morje. Mi smo zanemarili sami sebe a naše neprijatelje smo vu svojim krilu odgajali. Oni kratko- vidni medjimurski apoštoli niti neznađu, da oni Srbiji služuju kada tu govoriju proti Magjarskoj domovini.

Dénes vu Horvatskoj mnogo gospode tira onu igru, koja bude ili do vešala ili do bune dopeljala. Katolički svećeniki se groziju duhovnomu stolu da budu na serbsku vuru prešli i duhovni stol je nemogućen jer pri duhovnom stolu je strašna nesloga. Ako bude potrebno budemo i slucaje nap- isali sa imenima, da svaki veruje, da smo istinu pisali.

Sa kratkovidnim postupanjem vlade su dénes pretstojniki sudci, cestari svaki služ- beniki najviše serbi. Katoličku gospodu ovi pošleju vu Ameriku Sigurno da ovi lahko delaju tak kaj hoćeju.

I pòteg toga dobil je serbski narod tak duge zube, pòteg toga je taj mali narod, koj na- šoj vojski nebi bil za jeden obed dosta, dobit takvu sigurnost, da hoće sve od nas tija do morja otati. Mi smo tomu krivi, mi smo odgajali vu svojim krilu kače, koje nam sada narodni život, našu krv giftaju.

Pitam ja, da jeli bi onaj siromak hotel biti pod Serbiju? Nikada! Nego daju mu sve službenike serbe, učitelj mu je serb, s ovimi drži i pop i tak je onda lahko s horvatima dirigitati. Najprije su jim oduzeli jezik i vu skolah se serbski vućiju.

Vidite kak je dobro, da je nam naš medjimurski jezik ostal.

(Drugiput dalje.)

Balkanski boj.

Turski, savezki i drugi poslaniki opet su jedno kratko konferenciju držali, na ko- juj su odredili, da do pondeljka nebudu više nikakvo razpravo med sobom imali. To pak je zato bilo potrebno jerbo balkan- skoga saveza poslaniki nisu bili vu takvim položaju, da bi turski uvjet mogli biti gori prijeti. Sad su turski poslaniki iz Konstan- tinopolja drugi uvjet prosili i sbog toga razprava je na drugi tjeden prinesena. Tak

stoji opet stvar, da ako turčini nebudu pustili nekaj savezu, za kratko vreme opet budu stuki pokali oko Čataldže. Sad se stopram vun zišlo, kaj su delali srbski soldati vu Prizrendu i ako je to istina, nesmemu zadovoljni biti samu stēm, da su srbi odproše-ćuje prosili lēpo i ponizno od monarchije, neg je moramu za ov grozoviten čin posteno kaštigati.

Isa Hanum Kali konzulov činovnik, tak zvani «kavas» ovak povēda neprestojni dogodjaj:

Kad su srbski razbojniki vu Prizrend vdrli, strēlanje smu čuli od vulice. Prohaska konzul uzbujuje za to kričal: To su izdajice! Nedužne albance koleju! Prohaska je vun stel vdrli, da nared pobere srbskoga zapovednika. Samu steška smu ga mogli zaderzati. Zatem je Prohaska meni zapovedal, da naj idem na vrt i naj odprem velika vrata i naj bježaće pustim nutri. Ovu zapoved sem odmah svršil i za čas pun dvor je bil bježačov. Ovi ljudi strahovitne psine su povēdali od srbov. Sad smu vu konzulatoševim stanju bili s vun konzula i njegovoga tajnika, dva kavasi, jeden taljanski tergovec, jeden preis, i dva putnici iz monarchije; k ovim su spadali još dvajstisedem rajeniki, osem-najst obiteljov iz varaša, više gospačih koje su betežnike dvorile i vno go male dece.

Na jedenput dojde pred konzulatoš jeden srbski čoport. Vodja me odmah k sebi zval i rekel je, da se s konzulom oče spominati. Prohaska kad sem mu ovu stvar povedal i javil, odmah je doli k vratam išel gde je srbski zapovednik zahtēval od-njega, da odmah naj da vrata od klenuti, da betežnike pusti nuter i da bude izdajice iskal vu konzulatošu. Prohaska je odgovoril, da već punu betežnikov ima, više nuter ni vlēzne i da nuter neima nikakve izdajice. Nato veli srbski zapovednik: — Znam, znam, samu albansko smetje je nuter koje budemu vun hitili, jerbo su ni vrēdni, da po človečjem baratujemu sjimi. Prohaska je sad tak odgovoril: Gospone, premislite si da to mesto je zabrajeno i da ovu mesto je one vlade imanje od štere sem ja sim poslani. Iz ovoga stanja Austrie-Magjarske zastavi visi doli i da nastanju je medjuna-rodan Čerlenikriž.

Srbski zapovednik je sad čemerno zakričal: K čemu je tuliko nevalanoga govora. Zapovedam vam, da odmah odprete vrata!

Prohaska je na ove reči nikaj ni odgovoril, neg se obrnul i bez reči je odisel nazat vu svoj ured. Srbski zapovednik je sad odredil, da neg siloma vdereju vu konzulatošu.

Razbojniki s veseljom su kričali «živio,» psuvali vu Austria-Magjarsko i zastavu su doli strgali i vu blato zagazili. Ravno tak su i s Čerlenim križom napravili. Zatem su potrli vrata i s divjim kričom su nuter vdrli. Vdrli su vu sobe i tam su nečimurno zaklali albance koji su se tam skrili i od-nas pomoć prosili. Nekoje su strahovitno mučili s divjim smēhom zaklali kak marše. Betežnike su vu posteljah zaklali i scēpali na falačke. Decu i ženske sve do jednoga su zatukli spuškami. Konzul je to mercvarenje moral je od kraja do kraja gledati i ako je rēč pregovoril, grozili su se mu i smejali. Istina, da konzula i njegvu družinu ni su faktično bantovali, makar su mu jednoga kavasa doli strelili, ali ov si je sam bil kriv, jerbo je jednoga srbskoga krvoloka na smrt strelil. Tolvaj, da su svoj beštalni i krvni poseł sgotovili, vdrli su vu pismaru i sva pisma su strgali i širom raz-

hitili, skasse pak konzulatošove peneze vun vkrali. Stanje i vrta su takodjer čistam uništili.

Konzula, tajnika i mene pak su nas oditrali vu srbski tabor, tam su nas zarobili i zatvorili. Prohaska nije smel dimo pisati ili pak telegrafirati. Prohaska višeput je probal se odsloboditi, ali nije mogel. Od Prohaske su srbi zahtēvali, da naj podpiše jed-noga zapisnika vu kojem sgovori, da nišči ni ga bantual. Ali je podpisal, ali ni, to neznam.

Daklem tak govori on, koj je od prve vure nazočen bil beštialnim činom. Kak se Prohaska odslobodil, to smu već pisali. Sad nije drugo odzaja, da obēsiju na prvo drēvo onoga, koj je tomu zrok bil i koj je to dopustil, tojest zapovedal.

Kuliko bi koštal boj monarchiju?

Hantos Elemēr orsački ablegat s računal je, da po priliki kuliko bi koštal boj monarchiju? Kaj bi se pripetilo i kuliko bi to koštalo, ako bi monarchija na jedenput od dva tri krajov boja držala, ovak je dal odgovor: Monarchija dva i pol milijun soldata bi morala mobilizirati. Svaki soldat na dan osem korun košta, to na dan 2 milijun korun sbije, na mesec 60 milijun, na leto pak pol osem milljardov. Monarchija vu penezi dobro stoji i pritom neima nikakvoga straha, jerbo nebi morala nikaj na posud zeti.

Ako bi čela Europa mobilizerala: tuliko bi svaki orsag soldatov imal:

Preiz	3 600 000
Anglia	1 500 000
Austria-Magjarska	2 600 000
Francuz	3 400 000
Taljan	2 800 000
Rus	7 000 000
Romania	300 000
sve skupa 21 200 000	

Šeregi na dan bi koštali:

Hrana	63 000 000
Konji	5 000 000
Težaki	5 000 000
Mazda (zold)	21 000 000
Voznja	10 000 000
Municija	21 000 000
Patroni	29 000 000
Oprava	21 000 000
Betežniki	2 500 000
Ratne ladje	2 500 000
Svakojački izvanredni stroški	50 000 000
Na pomoć bi dali familijam	44 000 000
sve skupa 274 000 000	

Daklem jeden dan vu bojnim vremenu Europu dvēstosedemeset i četiri milljun frankov koštala. Ravno najlepša svota.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuване predplatnike naj nam vu novim ferialju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Kraljov Božič.** Čela Europa je s radostjom gledala proti Schönbrunnu jerbo tam je, sprevođil naš stari kralj božične svetke. Ferenc Jožef kralj s mudrostjom i zradostjom opet je pretiral veliko nevolju i zlo ober nas i sam je na on dan kad se je Sveličitelj na svet rodil, vu miru i med mirnim obiteljom sveršaval radosten dan. Vu schönbrunnkim kaštelju vu naj vekši sobi su jeden debeli zeleni tepih prestri i na serdnku su postavili veliki cmrek. Bez broja su po cmreku skrite bile male elekt-

rišne vampulice, koje su sunčeno svetlost sijale na jaslice, koje su pod cmrekom bile složene. Ober jaslicah sveta zvezda je kazala trim mudracom puta. Na vrhu je angjel lētal, po kiticah pak nezmerno vno go svakojačkoga cukura je bilo na kinčeno. Na jednim svilnim pantleku ov napis se videl: «Gloria in Excelsis!» Od cmreka na dva kraje su dva dugi stoli sbelinom bili pokriti i na stolih svakojački dar skim je kralj svoje vnukece daruval. Daklem kak svako leto i letos je kralj svetke kod svoje čeri Maria Valeria nadhercegovici sprevođjal.

— **Zvjerokradica.** Vu pustavami šumi blizu Šekesfehervara zadnje vreme vuogo zvjerokradicah je gospodarilo. Na tužbu minući tork tri žandari su bili vu šumu poslani. Kak su vu šumu došli, odmah je puška puknula, išli su proti glasu i za kratko vreme vidiju, da jeden clovek streljenoga sernjaka vleče za sobora. Zvjerokradica kak je spazil žandare odmah je vkraj hitil plien i počel je bežati. Varga Imre žandar, da vlovi tolvaja obkolil je šumu, da prednjega dojde. Dobro je računal, ali na svoje zlo, jerbo nečimuren tat sprožil je pušku na žandara i njega vu prsa strelil s kuglijom. Žandar je štekcom ranom doli opal i doklam su njegovji pajdaši do niega došli, ov čas je tolvaj vu gušćari sniknul. Žandar je tak orajeni, da brčas nebude vu življenju ostal. Krvoloka dalje iščeju.

— **Foišpan vu Medjimurju.** Onim vatrogascom koji već 25 let služiju, veličastni kralj po odsnutrašnjih poslov ministra počastne medalije je daruval. Svrho toga decembra meseca 20-ga dana naše varmegije foišpan, dr. Balas Béla je vu Légrad došel, da tam sedem vatrogascom prek dai kraljevoga dara.

On dan opoldan je s brzovlakom vu Kotor občinu doputual, gde su ga na kolodvoru občinski poglavari i vno go stanovnikov čekali. Tam ga je najpredi Hajdu La-još občinski notariuš s lēpimi rēčmi posdravil. Zatem pak vu Alšodomboru je išel, gde su ga opet s velikom paradom: i s radostjom čekali. Mihac Janoš občinski notariuš je tolmācil kakvu čutlivust ima naš puk prama njemu.

Popoldan se odpeľjal na kućiju vu Légrad, gde su takodjer s velikom svečanostjom čekali foišpana, vu ime občine Starzinski Laslo namestni notariuš ga je pozdravil. Zatem su na občinski hizi medalije razdelili i tam je prijel Légrad občine poglavarov slav pozdrav. Naj lepša svečanost je vu kloštru bila, gde su tamošnje apatice skazale s malom školskom decem radost prama domovini i našo ljubav prama magjariji ovdi na orsačkim hataru.

Iz Légrad varaša nazat je odputual na Alšodomboru gde su ga navučitelji, kasina i drugi hodili pozdravljat.

Kod dr. Zalan Gjula orsačkoga abiegata 20-ga na večer je velika večerja bila na čast foišpana, na kojju su prek četerdeset bili nazočni od okolice. Pri večerji je hižni gazda najpredi posdravil visokoga gosta, koj se je na napitnici s lēpom napitnicom zahvalil.

Dr. Balas Béla foišpan još on dan se iz kotorskoga kolodvora nazat odpeľjal vu glavni varaš naše varmegije: Zalaegerszeg. Tak mislimu, da naš foišpan i višeput bude pohodil našu slavno Medjimurje, gde se za vezda jako dobro čutil.

— **Krvoločna deca.** Strahoviten dogodjaj se pripetil vu Komarvarasu. Pri Kubiček Ferencu je stanual njegov devet let

star vnuček, Gonda Gjuri, jerbo rod. teji su mu vu Ameriki. Mali Gjurek išel se na kraj sela vu jarek igrat. Za čas su k njemu došli 8 lēt star Hanui Ferenc i tri i pol leta stara Kolman Mariška. Na jedenput se smisli Hanui Ferenc, da bi dobro bilo Mariško malo skoturati vu jarku. Dečeci su pograbili siromašno pucku i hitili su ju vu jarek. Potlam se njim je smilovala i vun su ju zeli s vode na pol mrtvo.

— Čuda vode je spila Marica — veli jeden, moramu s nje vun pustiti.

Drugi dečec je rekel, pokedob je voda vu črévo odišla, naj bolje bude na črévi luknju napraviti. Gonda Gjuri zel je naprē kursturo i vpičil je vu črévo pucki. Kad su krv spazili od straha da nebi pucka doma povēdala, kaj se s njom dogodilo, odrezali su ji i šinjaka. Mala pucka je odmah vumrāla, fakinkeki pak su se skrili. Krvoločnu decu vu Budapešt su poslali, de pod reštom budeju, doklam punodobni budu.

— **Stoosemnajst lēt stara žena.** Iz Berlina pišeju, da cēloga Nemškoga orsaga najstareša žena je Stavna zvana dovica. Stavna Hedvig vu Dozovu zvanom selo stanuje, poleg krstnoga lista 1794 leta se rodila, daklem sad je ravno stoosemnajst lēt stara. Tijam do najzadnješoga vremena je čistam vun sdrava bila i sama si je svagdašnji kruh služila. Ni sdavnja božji bič ju je vudril i potlam s dēsnom rukom nemore gibati. Nekoji dan je obderžavala stoosemnajsti rodjeni dan. Nazočna su bila deca, vnuki i puno prevnukov. Malo koga pustigne takova sreća, da bi tuliko lēt vu sdraju mogel sprevoditi i ravno zato, kad je Vilmos cesar to slvar počul, odmah je odredil, da od denešnjega dana na njegov strošek ju moraju sderžavati. Daj ji Bog još vno go lēt svoj rodjen dan posličti.

— **Veliki betežnik.** Gőrgy Artur koj je već devetdeset i tri leti star i koj je čertedesetomoga leta kakli cēloga svēta glasoviten general vodil magjarsko vojsku i potlam je rusom preдал, jako je betežen. Ako ga zimica nebude ostavila, naskoroma bude i on moral nas ostaviti koj je, kad smu za našo sloboščinu vojvali sve nepriatelje s orsaga vun sbil.

— **Ribarski Božič.** Strahovitnoga Božiča su imali, koji se sribarjom baviju i okolo morja stanujuju. Ravno pred svetki, kad najviše njih odide na barkaj na morje, da si svagdašnji kruh zaslužuju, veliki viher je je zaderbičil vuni na morju i šestdeset barkih potopil. S med seju skup samu deset su mogli živi vun splavati drugi pak si su se potopili.

— **Velika tatbina.** Velika tatbina se pripetila vu Sombathelju kod ulanerskoga regimenta. Loserth ezredeš vjatro rano je spazil, da je regiment kassa vu koju je dvajstisedem jezer korun bilo iz kancelarije zniknula. Tak računajo, da samu takov je mogel s lanci privezано kassu odnesti, koj je sve domaće prilike poznal. Odmah su na sve strani telegrafirali i hžno kviziciju podigli ali do vezda zabadač. Nemoreju na nikakvi trag dojt.

— **Kaj si je poželim, koj je na smrt bil odsudjeni.** Razmi se, da samu vu Ameriki se more nekaj takvoga dogoditi. Jeden indijaner je krvoločno zaklal svoj obitelj i poleg toga su na smrt odsudili krvoloka. Kad su mu već zadnje vure dohadjale, prosil je naj mu to zadnju želju sversšiju, da mu cigani nekoi čas igraju pred smrtjom. To mu je bilo izpujeno. Došla je ciganska banda i prek tri vure dugo su

mu igrali svakojačke note, koje si je zapovedal. Za tem pak je čistam mirno išel pod galge, gde je svoj bludni život sgotovil.

— **Zaprlu su tridestišest diakov.** Iz Srejeve pišeju, da makar su za vezda srbi vu miru, polcaji itak vu svakim grmu špiona čutju. Ove dane su prijeli trideset i šest diakov i kakli izdajice su vu rešt zaprlu. Vu Doboju je jeden školski direktor se proti kolodvoru španciral. Soldačka straža ga je vlovila i vu jedno krčmu odtirala. Tam ga je jeden lantinant do gologa dal slēči i onak viziterati. Nasli su prinjem službena pisma, koja su svedočila, što je on i da po pravničam putu hodi. Itak je zato četirinajst danov rešta dobil. Vu Lukavacu je na kolodvoru jednoga službenika, koj je ravno vu službi bil, teško oranil. Osemput je strelil nanjega. Tak se sad igraju vu Bosniji i Hercegovini.

— **Špion.** Na Mērges pusti su službu sversšavali žandari, kad je od jedne čarde gazda javil njim, da vu krčmi jeden sumljiv človek se zaderžavije, koj preveč čuda spitavlja od naše soldačje. Nemški i srbski govori i tak se vidi, da vu selsko opravu človek nekakov gospon mora biti. Kad je stranjski človek spazil žandare, da se preblizavaju, hitro je vun skočil i četiriput je strelil na žandare, ali nasrečo nije trofil. Žandari su se za njim hitili, ali magarec vu bližnji šumi je zoiknul.

— **Spokolemu vas.** Vu Debrecen su nekoi dan više rutenov dotrali, koji su med mirnim puku nemira i buntu delali. Vu jedni krčmi više rutenov se zabavljalo, kad je mednje došel Kenka Ivan ruski delavec i počel je je puntali, kojim je ovak govoril: Dabi samu skim predi došel naš otec, ruski car. Ako nebudeš znami držali, sve vas pokolemu Pogibeljnoga človeka i pajdaše su vlovili i vu rešt odegnali. Tam si sdrugami lopovi skup moreju premissjavati, da itak je ni dobro jednoga glasovitnoga i jakoga orsaga bez kaštige bantuvati. Zasegurnu budu dobili svoju zasluženou plaču.

Na novo leto.

Včera je bilo, denes se spominamo:
Staroga leta den zadnji je minul,
Denes pak u krasno i lēpo budućnost,
Z Božjom voljom novi nam je sihnul.

Naglo letē, kak i staro je prešlo,
Tak i novo hoče, naglo minuli
Ah! jeli znaš brato moj dragi
Neče li se tvoje življenje vu njem dovršiti.

Vsaki čas človečansko življenje vgasne,
Osudo Božju neprestano smrt vrši,
Oydi starcu, tam krepkomu mladiču
Ni življenja nemilostivno krši.

Na dan prvi, tog novoga leta,
Neznam kaj hasnovitešega reči;
Nego zakriknuš z Apostolom Pavlom!
Da sudjeno je človeku vumreti.

A po smrti sud dojde Božji,
Oč življenja treba račun dlati,
A po stali bude duša
Pri nebeski ali peklenski vrati.

Nato misli, kad vu jutro postelo ostavlās,
I za dnevnoga nato misli dela,
Nato misli kad na postelu si ležeš
Da te smrt nedostigne iznenada.

Oletics Mátyás.

Ta zvezda!

V jutro ko sem stobom sedel
Na vrtu samotnom.
Gledal stobom sem po nebo,
Po nebo obočnom.

Zagledal sem ono zvezdo,
Kak se zabliski.
Gledal sem, — in ljepše s očmi
Tam gor našel ni!

Dušo moja samo gledaj
Kak je zvezda sjajna!!!
Ran je takva, ran je takva
Kaka ljubav najna.

Oj zvezda daj svēti dalje!
Ne v gasni nigdar.
Sveti žarno kak svēti se,
Srca najna zar.
Srca najna zar.

Skála Rudolf
Barcs.

Nekaj za kratek čas.

Kortešov račun.

Jeden korteš je sledeći račun postal
svojemu kandidantu, koj je na zbiranju prepal:
Račun.

1. Dvejezeropot sam zakričal
»eljen«, po 20 fill. 400 K. —
2. Pet dni sam zastavu nosil po
občinaj 100 »
3. Za 10 šuski, kaj sam pretrpel
pred zbiranjom 200 »
4. Jenput su mi glavu predrli
stolcom 100 »
5. Za opravu, koju su sčehali
z mene 20 »
6. Za 50 drožcov, kaj smo spotrli,
da smo se bili 50 »
7. Za vino, cigarije i gūiaše sam
vun dal 200 »
8. 20 dni sam se potepal, nikaj
delal, za zamudek 40 »
9. Za flašter, kaj sam na svojim
obrazu ponucl 2 » 50
10. Za neznane stroške 200 »

sve skup 1312 K 50

Ako mi nepošleju ove peneze, već nigdar nem za njih kortešoval.

Trček Valent
kolar.

Štricinga.

Svećenik: Zločeste i bludne knjige ne bi bilo smeti razširavati i podpirati. Takve nevalance bi zakon strogo moral kaštigati.

Socialist: Dobro je, gospon duhovni pastir, ali de je onda naša sloboščina?

Svećenik: Sloboščina je jako dobro dugovanje, naprimer vu Ameriki svaki človek svoju punicu slobodno ženi, pak ju niti vrag neče.

Pozna ga.

Joška: Strahovitno bi se zaluval, ako bi mi vtegnuli svi poznanci vumrēti.

Gjura: To vam za istinu verujem, jerbo nēga hujšega na svēto, kak od nepoznanoga peneze prositi na posud.

Pitanje.

Sused: Ali vi bi to verovali kum, da ja puno rajši jedem krumpirovo juho, kak pak filano zelje s klobasicami?

Kum: O! kak nebi veruval, ako vi sami veliste to, dragi sused.

Sused: No, onda ste dosta veliki osel.

Na ispitu.

Jeden dobro debel diak dojde na ispiti, ali niti na jedno pitanje nezna odgovor dati. Nazadnje serdito veli profesor:

— Kak se meni vidi, vi se puno bolje hranite, kak se vučite!

— Istina gospon profesor, to njim, je tak, hranim se sam, vučite pak me vi.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	l m.-cent.	kor. fill.
Buza	Pšenica	20 00 —
Rozs elsőrendű	Hrz	15 00 —
Árpa	Ječmen	15 40 —
Zab	Zob	18 00 —
Kukoricza	Kuruza suha	15 00 —
Fehér bab új	Grah beli	21 00 —
Sárga bab	» žuti	18 00 —
Vegyes bab	» změšan	17 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	22 00 —
Lenmag	Len	23 00 —
Tökmag	Koščice	26 00 —
Bükköny	Grahorka	15 00 —

1912/730 sz. Arverési hirdetmény.

Atulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbíróóság 1911. évi V. 681 számú végzése következtében dr. László Béla ügyvéd által képviselt Rábai Lajos keszthelyi lakos javára Marić Victor csáktornyai lakos ellen 2100 K s jár. erejéig 1911. évi november hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1900 K becsült könyvek, szobabútor és egyéb cseccsebecséből álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbíróóság 1911. V. 685/10sz. végzése folytán 1680 K tőkekövetelés, 280 K kamat s járulokai erejéig Csáktornyán, leendő esz-közlésére

1913. évi jan. hó 14-ik napjának d. u. fel 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. Ezen árverés az eddigi összes foglaltatók érdekében megtartatni fog.

Csáktornyá, 1912. dec. 29. 999

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában

A Ferencz József tudomány-egyetem bőrgyógyászati osztályán Prof. Marschalkó igazgató utasítására, kizárólag a Kolozsvári Heinrich-féle **gyógyszappanokat** rendelik.

Világhírű különlegességek:

Kolozsvári KÁTRÁNY-SZAPPAN

(teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat)

IZZADÁS ELLEN Kolozsvári chromszappan.
BŐRKIÜTÉS-VISZKETEĞ ELLEN
Kolozsvári kénszappan.

Szeplő, májfolt, stb. arctisztatlanság ellen: Kolozsvári borax-szappan.

HAJHULLÁS ELLEN Kolozsvári Petrolszappan.

Ezenkívül egész sora a világhírű gyógyszappanoknak, melyek minden gyógyszer-tárban és drogeria-üzletben kaphatók. Ismertetőt készséggel küld:

KOLOZSVÁRI HEINRICH JÓZSEF gyógyszappangyár r.-t. Kolozsvár.

Egy jó erkölcsű fiú tanulónak felvétetik
fischel fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomd. Csáktornyá

Eladó.

Csáktornyán a Királyi Pál-ut-cában egy üres **háztelek** és a nyír völgyi határban 1 hold erdei irtás **szántóföld** örökáron eladó.

Bővebbet **Kovács István** tulajdonosnál, Széchenyi-utca 13.

Za prodaju.

Na Csáktornyá, u Királyi Pál- ulicei je jeden prazni **hižniimetek**, a u nyír völgyiskim hataru 1 mekot šumsko krčenje oranica na prodaju. — Obilješe pri **Kovács István** vlastniku na Csáktornyá. Széchenyi-utca, broj 13.

Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

<p>Pek: Petrics Viktor Csáktornyá Petrics Ágoston Csáktornyá</p> <p>Börkereskedő: Mayer Testvérek Csáktornyá</p> <p>Borbély és fodrász: Nédasdi Nándor Csáktornyá Mik Szilárd Csáktornyá</p> <p>Mézeskalácsos és viasz-gyertyaöntő: Tihanyi Mihály Damás</p> <p>Butorraktár: Horák Ödön (butor- és koporsóraktár) Csáktornyá Hirschler Armin Varazdin</p> <p>Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornyá, városház épület Maasztnak József Csáktornyá Meskó Bálint Csáktornyá</p> <p>Divatáruháza: Liszt és Brodnyák Stridóvár</p>	<p>Eredeti Singer varrógépek: Singer Co. Árpád-utca Csáktornyá</p> <p>Férfi szabó: Ivácsics Ignác Csáktornyá Bedics Ferenc Csáktornyá</p> <p>Férfi- és nőidivatáru: Zrinyi Viktor Csáktornyá</p> <p>Fűszerkereskedés: Mayercsák Béla (kőszét, faszén, magvak és a »Mütrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára Csáktornyá Gráner Testvérek Csáktornyá Mráz Testvérek Csáktornyá Ifj. Premecz Miklós Csáktornyá Deutsch Salamon Csáktornyá Hirschsohn H. r. Csáktornyá Mattersdorfer Perlak Csáktornyá Leitmann György Csáktornyá Strábia Testvérek Csáktornyá Deutsch Rezső Kiszabadka</p> <p>Kávéháza: Földes Mór Zrinyi kávéháza Csáktornyá Deutsch Jenő Csáktornyá</p>	<p>Kötélgyártó: Dornik Rezső Csáktornyá</p> <p>Kőfaragó és sirkökészítő: Tersztenyák Bódog Csáktornyá</p> <p>Mészáros: Antonovics József Csáktornyá</p> <p>Óras- és ékszerész: Pollák Bernát Varazdin</p> <p>Pezgőgyár: Muraközi Pezgőgyár Csáktornyá</p> <p>Szállító és deszkakereskedő: Löbl Mór és Fia Csáktornyá</p> <p>Uri- és nőidivat, játék- és diszmuáru: Kelemen Béla Csáktornyá</p> <p>Vaskereskedés: Bernyák Károly utóda Csáktornyá Binder Károly Csáktornyá Prostenik Gusztáv Csáktornyá</p>	<p>Vendéglők: Hajas József Csáktornyá Pecsonnik Otto Csáktornyá Hencsey Gábor Csáktornyá Antonovics József Csáktornyá Budai József Csáktornyá Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornyá Deutsch Jenő Csáktornyá Kelemen Imre Csáktornyá Prusácz Alajos Csáktornyá Deutsch Zsigmond Csáktornyá Schlesinger Mór Csáktornyá Bagoia István vendéglő Csáktornyá »A vastühoz« Kiszabadka Singer Salamon, Kalchbrenner Ferenc, Stridóvár Sőtöry János Drávanagyfalu Deutsch Adolf, nagyv. Drávanagyfalu Kovács Mihály korcm. Drávanagyfalu Leitmann Mihály Nyírvölgy Leitmann Bálint Szentilona Feiglstock András Budapest, VII., Klauzál-ter 13. Kozjak Mihály Kiszabadka Baumbach Rezső Szentilona Nádai József Ligetfalva Petánczi savanyu- viz központi raktár és szállítási vállalat</p> <p>Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal Csáktornyá</p>
--	--	--	---

Könyv-, papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: **STRAUSZ SÁNDOR** Csáktornyá

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle pemetefü czukorkánál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-féle-t kérjünk, mivel sok hasonlótalan utánzata van. Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a RETHY név.

1 doboz ára 60 fillér. Nagy doboz 1 kor.
Mindenütt kapható.

Eladó újbör.

Badacsonymelléken termelt saját termésű újbörömöt seprével vagy fejtve azonnal eladom. Van sáska, muskotályos és rizling külön szedve. Kitűnő fekvésű, későn szedett jó minőségű savanyúság nélkül. Vasuton szállítható Badacsonytomaj vagy Capolcáról.

Hegedűs H. Elek, föld- és szőlőbirtokos, Káptalantóti.

Elsőrangú pontos óra!

Egyedüli elárúsítóhely:
Pollák Bernát
órás- és ékszerész
Varaždin

**Az emberi kéz mint sérvkötő
SENSATIÓS TABÁLMÁNY!**

Kérjen ingyen prospectust!
Zárt borítékban portómentesen küldi
POLLITZER SÉRVAMPULATORIUM
specialis orvosi rendelőintézet
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut. 10. Félémelet.

PROGRESS

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico
vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SANDOR) papírkereskedésében Csáktornyan

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában. Csáktornyan.

Más vállalat miatt

bérbeadó, később esetleg eladó egy közismert jó forgalmú vendéglő, szálló szobákkal, fedett tekepályával, nagy kerttel, jó menetű mészárszékekkel és melléképületekkel. Bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos:

Kalchbrenner Ferenc, Stridóvár.

Rum kiváló minőség, lit. á K 130 és felebb
Szilvórium nagyon jó, lit. á K 140 és felebb
Törköly pálinka lit. á K 140 és felebb

Rum jako fini, liter od 130 K višese
Slivovica jako dobru, liter od 140 K višese
Tropica žganica, liter od 140 K višese

Kapható:

Kochsinger M. és Fiai cégnél
Csáktornya.

Dobiva se pri:

Kochsinger M. i Sinovi firmi
Csáktornya.

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMİN kárpitos és diszító

:: dúsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz.
kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

Azonnal eladandó

2 fiakker ló teljes felszereléssel és egy hintó. Bővebbet:
Becsey Albert, Csáktornya.

6-2 1-1